

Kátólíkì

ÌTÀN ÌŞE ÀŞE KỌLÍSÌN (ÌDÀGBÀLE PÁPÁPÁ)

52 AD+/- Aposteli Paulu sọtẹlẹ pe "diẹ ninu awọn *won yoo kuro ninu igbagbo.*"

(1 Timoti 4:1-6; 2, Timoti 4:3-4 & Işe Awon Aposteli 20:28-30) Ó şe àkọsilẹ diẹ lára won

Àwon ẹkọ tí a ó şe, tí a ó fi òfin dẹkun láti gbéyàwó, tí a ó fi àşe pamó
láti yera fún ẹran, àti iyàtò nínú ẹkọ.

115 AD. A kọkọ mẹnụ ba ọrò náà. *'elèsin Kátólíkì* tumò gbogbogbò, láti ọwọ Ignatius.

200 AD. Àwon ẹbùn bẹrẹ sí í wá láti şe irántí àwon ajẹriíkú, nígbèyìn-gbéyín, wón darí won.
si *'ibowò fún àwon èniyàn mímọ* àti àdúrà fún àwon òkú.

250 AD Ìfẹkúfẹfẹ fún àtò ìsìn púpọ sí i ní sọ̀ọ̀şì yorí sí lílo àwon àlùfàà, léyìn náà
lílo àwon aşo aláràbarà àti àwon ayeyẹ pàtàkì tí a n şe.

ti awon aşo keferi, awon ojo pataki, ati awon ayeyẹ ti a fi kun.

253 AD Àkọkọ *'dànu*dípò 'iribomi' tí a kà sí itẹbomi, fún
eni tí ó şàisàn.

Ìgbimò Nicaea ti 325 AD, ìdámòràn 'àşe' fún alàgbà kan láti jẹ olórí
Àwon yòókù (bísọ̀bù) àti pé ó yẹ kí ó şe àkóso agbègbè ijọ náà.

ti Romu ati Constantinople ti a fun ni ọlá ti o tobi ju awon miiran lo.

Nicene Creed ni o ti pilẹşe.

350 AD Ìrántí Oúnjẹ Alé Olúwa di síso pé "ìbì"

nipasẹ àwon ọrò Latin, "Ite missa est" gbólóhùn kan tí a lò láti béèrè lówọ àwon náà

kò sí nínú àwon tó n lo. *'missatàbí 'ibi'* ló wá di orúko
işé àjọpọ.

400 AD ni a kọko pe Bişoşbu Romu "*Póòpù*"şùgbón a kò kà á sí
'olórí ijọ'.

410 AD A gba aşe igba diẹ ni isubu Romu bi a şe fi ijo nikan şe
ara tó lágbára tó láti şàkóso.

476 AD. Ilẹ ọba Rómù pín sí ilà-oòrùn àti iwọ-oòrùn, olú ilú ilà-oòrùn si ni a pín sí.

Konstantinople (Byzantium), olú ilú iwọ-oòrùn ni Rómù.

Àwon ilú wònyí ni a kà sí àwon olórí "Metropolitans".

500 AD+/- Àwọn àwòrán tí a lò nínú àwọn ilé ijọsin gégé bí irántí itàn, nígbèyìn gbéyín, a lò wọn gégé bí àwọn ohun ijọsin pàtàkì.

odún 587 AD

odún 590AD

Ní Constantinople, John Jejunator kẹde ara rẹ gégé bí "Bíṣọ̀bù Àgbáyé"

Ní Róòmù, Gregory 1 bá a wí, ó sì gba orúkọ náà "Ìránṣẹ̀ Ọlórùn."

- 66-

606 AD Ọba Róòmù gba oyè kúrò lówó Jòhánù ó sì fún un ní orúkọ náà

Boniface 3 tí ó ti polongo ara rẹ gégé bí "Básípù Àgbáyé."

Ẹkọ 7-800 AD ti "*ijéwọ-ẹmí-ara-ẹni-ara-ẹni*"gbà.

1054 AD Biṣọ̀bù Romu. Leo 9, yọ Paakiri ti

Konstantinople àti gbogbo ijọ Ọtódòṣì ti Gíríkì. Àwọn ìdí fún

ìyàsótò:

1. Ìjọ ìlà-oòrùn kò gbà pé bíṣọ̀bù Róòmù ni olóri gbogbo èniyàn.
2. Gbólóhùn ìgbàgbọ̀ pé Ẹmí Mímọ̀ wá láti ọ̀dọ̀ Ọlórùn "*àti Omọ náà.*"
3. Ṣọ̀ṣì ìlà-oòrùn lo buré̀dì tí a fi iwúkàrà ṣe, a lo Western

àiwúkàrà nínú Ìjọsin.

4. Ìjọ iwọ̀ oòrùn nílò àìgbéyàwó fún àwọn àlùfáà

1079 AD. Ìgbéyàwó àwọn àlùfáà lòdì pátápátá.

1200 AD Fífún omi àti itú omi ni a sáà maá nì ló dípò kí a maá rì í sínú omi àti pé a gbé itẹ̀bomi yè wò.

1400 AD Lilo awọn ohun elo orin di ohun ti o gbooro.

(a kò ló ó ní àwọn ijọ ìlà-oòrùn)

1483 AD "akomalu" Papal ti o fun ni aṣe ẹkọ ti "*Ìyénmólẹ̀ aláilábàwọn ti Maria*(A bi i laisi ẹṣe atilẹba)

1535 AD England; Henry 8 kede ipo olori ile ijọsin Gẹṣi nipasẹ 'Act of Àṣeyorí léyìn iyókúrò rẹ ní ìbèrẹ̀ ọdún yẹn.

1564 AD Pope Pius 4 pàṣe pé ipa ijọ ni, kíi ṣe àwọn èniyàn kòòkan, láti tùmò àwọn iwé mímọ̀.

1870 AD Ẹkọ nípa "*àṣeṣe pòòpù*" tí Ìgbimọ̀ Vatican pàṣe.

Nígbà tí Póòpù bá sọrò "'ati Kathedra" tabi "ni ifowosi" nípa àwọn ọ̀ràn

ti igbagbọ ati iwa rere, a daabobo ẹ kuro ninu aṣiṣe eyikeyi.

{IṢẸDÁ ÀWỌN ẸKỌ}

Iṣẹ Àṣeyọrí. Ó lè ẹ iṣẹ rere láti gba ìyìn fún ìgbàlà, ó lè jèrè púpọ sí i.

kí o sí fún àwọn ẹlòmíràn. Ìjọ lè fúnni ní 'àwọn itẹ́lórùnàti

ìdàríjì ẹṣẹ, fún ìgbà díẹ.

Àlùfáà Àlùfáà tí a yàn ní pàtàkì.

Àwọn Sakraméntì Méjẹ **Ìrìbọmi**,.Lílo omi nípa rì sínú omi, fífún omi sí omi, tàbí

títà, láti fún ọkàn ní ìyè nípa gbígbà ìdàríjì

ti 'ẹṣẹ àtilẹwá.'

Ìrìbọmi Èjẹ:Àwọn tí a pa nítorí ìgbàgbọ wọn nínú Kristi sáájú

A le sọ pe iribomi ni 'ibomi èjẹ', *Ìrìbọmi Ìfẹ*:Àwọn tí ó fẹ ẹ iribomi, sùgbón tí wọn kú

kí a tó ẹ iribomi, tàbí àwọn tí kò gbọ nípa Kristi tàbí iribomi rí,

sùgbón wọn ní ìfẹ láti ẹ ìfẹ Ọlórùn, wọn yóò sí jẹ

tí wọn bá tí ẹ iribomi tí wọn bá mọ ohun tó pòndandan, wọn sọ pé wọn ní

'*iribomi ifẹ ọkàn.*'

Ìjẹríísí.Lọpọ ìgbà, ní ìgbà àkókó, ẹnikan máa n jẹrí sí i

ìbatisí, tí a sáà máa n fi ìtọni Catechism sáájú ẹ fún

ọṣẹ díẹ léyìn náà ni a ó ẹ àkóso ayẹyẹ ìjẹríí

lórí ẹgbẹ tí a ti fi ìdí ẹ múlẹ.

Eucharist.(Giriki - lati dupe) Ẹbọ Misa;

búrédì nikan, àlùfáà sáà máa n mu wáinì fún gbogbo èniyàn.

Wọn sọ pé ẹbọ Kristi lórí àgbélébùú ni a tún n tún ẹ

nínú Máàsi àti àlùfáà ní agbára láti yí búrédì padà

àti wáinì náà sínú ara àti èjẹ Kristi gidi.

Ìrònúpìwàdà.Ìjẹwọ fún àlùfáà pèlú ibànújé fún ẹṣẹ.

le fa tabi fun ni idariji.

Ó ẹ pàtàkì fún ìdàríjì léyìn ìjẹwọ.

Ìrònú tó láti fi hàn pé a ti dara pọ mọ ìjẹwọ.

Ìpakúpa Àlágbara.(Iṣẹ ìfòróyàn) tí a fi fún àwọn

ninu ewu iku lati wẹ ọkàn mọ kuro ninu ẹṣẹ tabi lati mu kuro
iyà nítorí ẹṣẹ tí a kò dáríjì.

Àwọn Àṣẹ Mímọ.Sakramenti tí Kristi ti gbà

gbé àwọn Bíṣọ̀bù, Àlùfáà, àti Dákónì kalẹ̀ fún onírúurú

Àwọn isẹ̀ ijọ Rẹ̀. A tún lò ó fún àwọn ajéjẹ̀ àti àwọn ajéjẹ̀.

gbígbé ọwọ̀ lé (àwọn Kátólíkì pe àwọn àlùfáà wọn ní "Bàbá"

nítorí òun ni olùpín Ìyè Ọlórùn nípasẹ̀

ìṣàkóso àwọn sacrament.)

Ìgbéyàwó.Ìṣẹ̀ mẹ̀ta ló wà, Ẹ̀ni tí ó yan ara rẹ̀,

ìgbésí ayé isin nínú ilé àwọn ajéjẹ̀ tàbí ilé àwọn ajéjẹ̀, tàbí ìgbéyàwó ní gbogbo ayé.

Ìgbéyàwó jẹ̀ ètò Ọlórùn fún ìbímọ... Nígbà tí Kristi dé,

Ó gbé ìgbéyàwó ga sí iyì sakramenti.

Àdúrà Rosary,**Ẹ̀ kú Maria (Ava Maria)**"Ẹ̀ kí Maria, o kún fún oore-òfẹ̀! Olúwa ni

pe lu rẹ; alabukun-fun ni iwọ laarin awọn obinrin, alabukun-fun si ni

èso inú rẹ, Jesu. Maria Mimọ, Iya Ọlórùn, gbadura fun

àwa ẹ̀lẹ̀ṣẹ̀, nísinsinyí àti ní wákàtí ikú wa. Àmín."

Ogo ni fun Baba,"Ogo ni fun Baba, ati fun

Ọmọ, àti fún Ẹ̀mí Mímọ. Gégé bí ó ti wà ní àtètèkọ̀ṣe, ni

nisinsinyi, ati lailai, aye lai opin. Amin"

Baba wa.(Pater Noster) Gégé bí a ṣe rí i nínú Mátíù 6:9-13.

- 68-

Ìjọ̀sìn Àṣà isin tí a pàṣẹ̀, Máà̀sì tí a n ẹ̀ lójoojúmọ̀ ní ijọ̀ àwọn onísìn

àwọn ijọ̀. Àwọn Máà̀sì Ọjọ̀ Ìsinmi ní àwọn ijọ̀ agbègbè. Ní Máà̀sì Gíga

(10 AM sí ọ̀sán gangan) àwọn àlùfáà ni wọn n gbàdúrà, wọn sì n kọ̀ idáhùn wọn

látí ọwọ̀ ẹgbé akorin kan. A n ka isin Low Mass. Ìtóni kúkúru tàbí

ìwàásù látí ọwọ̀ àlùfáà, àti ijọ̀pò.

Àkópò: Àwọn Roman Kátólíkì gbàgbọ̀ pé:

1. Ìjọ̀ wọn nikan ṣoṣo ló jẹ̀ òtítító.

2. Àlùfáà lè dárí ẹ̀ṣẹ̀ jì.

3. Àwọn ẹ̀ni tí a ti ṣe ìribomi tí wọn kò ṣe ìgbéyàwó nínú ijọ̀ wọn, tí wọn kò ṣe ìgbéyàwó ní tòótó, tí wọn sì n gbé nínú ẹ̀ṣẹ̀.

4. Gbogbo ohun tí Póòpù sọ nípa ìgbàgbọ àti iwà rere jẹ òótó pátápátá.

5. A ó máa jòsìn Màrià pèlú ọmọ rẹ Jèsù.

6. Àwọn ọmọ ọwọ tí a kò tìl ẹ ìrìbomi kí í lọ sí ọrun.

7. Ènikan gbọdò la Purgatory kojá kí ó tó wọ ọrun.

8. A kò le kọ àwọn Kátólíkì sílẹ.

9. Ní gbogbo ibi isin, a máa n fi Jèsù rúbọ gégé bí ẹbọ fún ẹşẹ èniyàn.

10. Àwọn ọmọ Kátólíkì kò gbọdò lọ sí ilé-ẹkọ gbogbogbò.

11. Àwọn Kátólíkì kò gbọdò ka Bíbèlì, àmọ wọn şẹşẹ gbà á láyè láti kà á.

12. Àwọn ẹkọ àti àşà ijọ şe pàtàkì bí Bíbèlì şe şe pàtàkì tó

Àwọn ọrọ díẹ tó şe kedere ló yẹ ká sọ nípa ijọ yíí tí ó jẹ pé

láti inú ijọ tí Kristi dá sílẹ ní Jerúsálẹmù ní nńkan bí ọdún 33 Sànmáni Kristeni. Ọkọ̀ọkan

Ìjọ yíí yí gbogbo ẹkọ tí a ti gbé kalẹ ní ọdún Tuntun padà

Májẹmú. Ẹtọ pòòpù láti gba àşẹ gbogbo ayé lórí gbogbo ijọ bẹrẹ láti ọdún 533 AD.

Ẹşùn ni pé Póòpù ni olórí Şọ̀ọ̀şì Roman Catholic, kí í şe òun ni olórí Şọ̀ọ̀şì Roman Catholic

Ìjọ Olúwa. Jèsù nńkan ni olórí ijọ Rẹ gégé bí a ti kọ ọ sílẹ nínú**Éfésù 1:22-23**àti

Kólósè 1:18, Ọlọrun sì ti yan Jèsù gégé bí olórí ijọ Rẹ, nígbàtí ilé-ẹkọ gíga kan

ti awọn Kadinali yan awọn Pope. Ko si ọrọ kan nipa ipo Kadinali tabi koleji ti

Àwọn Kádínà nínú Májẹmú Tuntun. Àwọn ọmọ egbé ijọ ni wọn n pè Póòpù ní "Bàbá Mímọ"

Şọ̀ọ̀şì Kátólíkì àti láti ọwọ àwọn oníròyìn tí wọn n mú ìròyìn ohun tí n şelẹ ní Kátólíkì wá

ijọ. Jèsù sọ fún wa pé kí a "*call Ẹ má şe baba yín ní ayé yíí; nítorí ọkan ni Baba yín, àní ẹnì tí ó jẹ*

wà ní ọrun," Àwọn Póòpù ti sọ pé àwọn n sọrọ fún Ọlọrun, şùgbón**Héberù 1:1-2**sọ fún wa pé

"Ọlọrun ti bá wa sọrọ nípasẹ Ọmọ Rẹ, Jèsù."

Nínú iyè àti nínú ikú, a fi okùn dídán àti adé wúra şe àwọn Póòpù lọşşọ.

Ilé àwọn Póòpù jẹ ààfin. Nígbà tí Jèsù wà láyé, aşọ nńkan ló wà ní ẹyìn Rẹ,

kò sì sí ibi tí ó lè gbé orí Rẹ lé gégé bí a ti kọ ọ sílẹ nínú**Jòhánù 19:23**àti**Lúùkù 9:58**. Póòpù n şàkóso lórí

"ijọba" ayé ti Vatican, orílẹ-èdè olómìnira kan, pèlú agbègbè tirẹ, ààbò

àwọn ọmọ ogun, egbé ọşelú, ètò ifiwéranşẹ, àti işúra. Ó ní dúklá ní ọpọ̀lopọ̀ orílẹ-èdè

ayé. Jesu kò láti jẹ ọba lórí ilẹ ayé yíí, ó sì jẹ kí ó şe kedere pé Ọun ni "*ijọba kí í şe*

ti ayé yíí." **Jòhánù 6:15**àti**Jòhánù 18:36**. Àwọn aşáájú ijọ Kátólíkì sọ pé àwọn kan

Àwọn èniyàn gbọdò jẹ ẹnì mímọ kí wọn sì gbé wọn ga sí ipò mímọ.

eni mímọ tí a ti ẹ̀ ìrìbọmi sí inú Kristi.(1 Kòríntì 1:1-2 àti 12-13)

Ẹ́ Ẹ́ọ̀ọ̀ Kátólíkì dára bí wọ̀n ẹ́ dá ìjọ́ tí Jẹ́sù dá sílẹ̀?